

مفهوم لغوی جندر

جندر از کلمه عربی (جنین) گرفته شده است که به مذکر و مونث تلقی میگردد. که در قرن هجدهم میلادی این کلمه در زبان عربی استفاده میگردد ولی پیش از آن در زبان انگلیسی به حیث اسم عام استفاده می شد. کلمه جندر در زبان دری به جنسیت (جنسیت اجتماعی) تعبیر گردیده است، جنین مرحله ای از آفرینش انسان است که مذکر و مونث بودن آن در گذشته ها قابل تشخیص نبوده، بنا بر آن کلمه جندر به هر دو جنس مذکر و مونث اطلاق میگردد.

اصطلاح جندر

جندر در اصطلاح عبارت از نقش ها، مسؤلیتها، صلاحیتها، امتیازات و سهم هر دو جنس (مرد و زن) در امور زندگی می باشد.

جندر عبارت از قواعد و اصولی است که از طرف جامعه تهداب گذاری گردیده و وظایف، مسؤلیتها و نقشهای افراد جامعه (زن و مرد) را تعیین میکند. عوامل سازنده این ساختار ملیت، مذهب، عمر، رسم و رواجها، فرهنگ و عنعنات میباشد.

جندر درباره نوعیت روابط، چگونگی نقشها، مسؤلیتها و حتی هویت اجتماعی مردان و زنان بحث میکند. این نقش میتواند مجموعه نیازها و مسؤلیتهای زن و مرد در یک جامعه باشد و جامعه را به سوی رفاه اجتماعی سمت و سو دهد.

جندر یک موضوع انکشافی می باشد که نه تنها مشمول زنان، بلکه شامل تمام افراد جامعه اعم از مردان، زنان و اطفال که با هم بنا بر ضرورتها رابطه اجتناب ناپذیری دارند، میگردد.

جندر به عنوان یک موضوع به مرور زمان تحول و انکشاف یافته است و پروسه آن با آغاز نهضت های زنان جهت دفاع از حقوق شان شروع گردیده است.

اهداف جندر

اصطلاح جریان سازی جندر Gender mainstreaming در واقع یک استراتژی است که باید در متن پروگرام ها و برنامه های پالیسی سازی قرار داده شود و از آن زنان و مردان به طور مساویانه استفاده نمایند تا باشد که در نهایت جریان نابرابریهای جندری متوقف گردد.

یکی از اهداف دیگر جندر گسترش مساوات جنسیتی است.

گسترش مساوات جنسیتی می تواند شامل مراحل ارزیابی دخیل بودن زنان و مردان در فعالیتهای پلان شده به شمول قانون گذاری، طرح و تدوین پالیسیها و پروگرامها در سطوح مختلف گردد و عبارت است از یک سلسله نگرانیها، ملاحظات و تجارب زنان و مردان منحصراً ابعاد تکمیل کننده در طرح، تطبیق، بررسی و ارزیابی پالیسیها در عرصه های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی طوری که هیچ بی عدالتی بین مردان و زنان وجود نداشته باشد.

فرق بین جنس و جندر

جنس Sex	جندر Gender
* امر طبیعی است.	* جامعه آنرا می سازد.
* بیولوژیکی است.	* بیولوژیکی نیست.
در زمان تولد تثبیت می شود، از این رو تغییر پذیر نمی باشد.	* در زمان تولد ثابت نمی شود، از این رو تغییر پذیر می باشد.

تحلیل جندر از لحاظ تنوع نقش

تحلیل جندر نشان میدهد که زنان و مردان در امورات روزانه نقشهای متفاوتی را اختیار میکنند. هدف، نقشهایی است که ما از یک جنس توقع داریم اما واقعیت این است که هر دو جنس میتوانند بنا بر ضرورت نقشهای یکدیگر را بپذیرند، این نوع نگرش و سپردن نقشها بصورت سنتی به زنان و مردان از دیدگاهها و عملکرد جوامع نشأت میگیرد.

موسسه ملی انکشاف باغداری
افغانستان

نکاتی در مورد جنسیت (جندر)

ترتیب کننده: رویا احمدی
مسؤل جندر

Email : Roya.ahmadi@anhdo.org.af
Phone: (+93) 729-888-708

امروز در اکثر کشور های متری جهان محدودیت در کار و وظایف زنان و مردان وجود ندارد حتی زنان نقش های قابل ملاحظه تری نسبت به مردان دارند در واقع تلاش دست اندر کاران جندر این است که مرز بین این نقش های قرار دادی را بشکنند تا مرد و زن در جامعه همپا و کنار هم بار زندگی را به دوش کشند در کشور ما زنان بیشتر شایسته امور منزل شناخته می شوند و برای شکستادن این مرز های تبعیض و سنم، سعی و تلاش پی هم نیاز است.

صفات و نقش های زنان و مردان در افغانستان

صفات و نقش هاییکه به اساس رسوم و رواج ها زنان و مردان در افغانستان به یکدیگر نسبت می دهند.

صفات و نقش های زنان

- * لطیف
- * ضعیف تر
- * کم جرأت
- * کم هوش
- * نگهداری اطفال
- * امور خانه

صفات و نقش های مردان

- * سخت
- * قویتر
- * باجرأت
- * هوشمند
- * رئیس خانواده
- * انجنیر
- * رهبر سیاسی

نقش زنان و مردان از دیدگاه جندر

نقش جندر عبارت از فعالیت هایی است که به اساس تفاوت های موجود در جامعه به آنها (زنان و مردان) نسبت داده می شود.

تقسیمات کار مرحله ای است که در ادبیات جندر به مفهوم نقش و وظایفی که به اساس ملحوظات، مشخصات جندر (جنسیت) و صفات آنها عوض توانایی و مهارت برای زنان و مردان سپرده شده، مورد استفاده قرار میگیرد.

مسؤولیت های رایج زنان و مردان در افغانستان:

مسؤولیت زن در امور زندگی

- * تدبیر منزل
- * تهیه غذا
- * لباسشویی
- * واریسی از امور منزل
- * تربیه اطفال

مسؤولیت مرد در امور زندگی

- * رئیس فامیل
- * آشپز مسلکی
- * کار های ساختمانی
- * مرفوع ساختن ضروریات فامیل
- * راننده گی
- * تخنیکر وسایط و ماشین آلات

* دهقانی